

Dzīve ar COVID-19 (COVIDzīve):
Novērtējums par koronavīrusa izraisītās krīzes
pārvarēšanu Latvijā un priekšlikumi sabiedrības
noturībai nākotnē

Pilsoniskā līdzdalība krīzē: *#paliecmājās*
(*#vieglipalīdzēt*) brīvprātīgo kustības
analīze COVID-19 pandēmijas pirmā viļņa
laikā

Vineta Silkāne

Agnese Dāvidsone

- Izpētīt kā Latvijas sabiedrība iesaistījās COVID-19 seku mazināšanā
 - izpētīt neinstitucionālās brīvprātīgo kustības *#paliecmājās* attīstību un darbību COVID-19 pandēmijas 1.viļņa izraisītās **sociālās krīzes** ietvaros;
 - novērtēt izmaiņas brīvprātīgā darba jomā tādos aspektos kā brīvprātīgo iesaiste un sadarbība starp sociālās palīdzības sniedzējiem un valsts pārvaldes un pašvaldību institūcijām;
 - izstrādāt rekomendācijas neinstitucionāla brīvprātīgā darba sekmēšanai Latvijā nākotnē.

#paliecmājās (#vieglipalīdzēt)

- izveidojās COVID-19 pandēmijas 1. viļņa laikā 2020. gada sākumā
- mērķis – mazināt pandēmijas izraisītās krīzes sekas, sniedzot palīdzību tiem iedzīvotājiem, kuri bija riska grupās un kuriem bija jāievēro pašizolācija vai karantīna
- 2020.gada vasarā *#paliecmājās* → *#vieglipalīdzēt*

1. Sabiedrībā ir vēlēšanās un gatavība veikt brīvprātīgo darbu un palīdzēt citiem. Motivācija palīdzēt bija saistīta ar uztverto apdraudējuma līmeni.
2. Visbiežāk kustībā iesaistījās:
 - jaunieši un sievietes;
 - aktīvi un sociāli atbildīgi cilvēki;
 - cilvēki, kuri krīzes sākumā zaudēja darbu, vai arī kuriem samazinājās darba slodze → ļāva psiholoģiski vieglāk pārvarēt krīzi;
 - cilvēki, kuri līdz šim nebija veikuši brīvprātīgo darbu;
3. Palīdzību visbiežāk saņēma vientuļie vecāki, seniori, un cilvēki ar veselības problēmām.

Secinājumi

4. Lai sniegtu palīdzību un efektīvi izmantotu resursus, trūka koordinētas sadarbības starp NVO un brīvprātīgo organizācijām, valsts pārvaldi, pašvaldībām, privāto sektoru.
5. Nevēlēšanās lūgt brīvprātīgo palīdzību pat tādos gadījumos, kad tas bija ļoti vajadzīgs. Iespējams, palīdzība nav nonākusi pie tiem, kuriem tā patiešām bija nepieciešama (ģimenes ar maziem bērniem laukos).
6. Brīvprātīgos uztver kā pakalpojumu sniedzējus un attiecīgi rīkojas, tādējādi samazinot brīvprātīgo motivāciju → nepieciešama labāka izpratne par brīvprātīgā darba kultūru.

Ieteikumi sabiedrības iesaistei krīzes situāciju pārvarēšanā

- Atbalsts jaunām iniciatīvām kā pilsoniskai reakcijai sociālās krīzes situācijās
- Pilsoniskās sabiedrības iesaistīšana un lielāka elastība sadarbībā
- NVO un pilsoniskās sabiedrības vadītāju **iesaiste krīzes koordinācijas komandās**
- Brīvprātīgo darba veicināšana **vietējās kopienās**
- Brīvprātīgā darba **finansēšanas modelis**

Ieteikumi sabiedrības iesaistei krīzes situāciju pārvarēšanā

- Brīvprātīgā darba integrēšana **visaptverošās valsts aizsardzības sistēmā**
- Individīds kā aktīvs līdzdalībnieks krīzes situācijas normalizēšanā, nevis tikai aprūpējamais/glābjamais
- Iedzīvotājiem nepieciešama izglītošana un informēšana par rīcību krīzes situācijās – gan par to, kā pašiem sagatavoties un izturēties krīzē, gan arī, kā sniegt palīdzību citiem

Ieteikumi sabiedrības iesaistei krīzes situāciju pārvarēšanā

- Brīvprātīgais darbs kā iespēja psiholoģiski vieglāk pārvarēt krīzi
- Brīvprātīgais darbs kā **sabiedrības saliedēšanas instruments**
- Brīvprātīgais darbs kā brīvā laika ziedošana
- **Cieņpilna palīdzība** – tā nedrīkstētu būt virspusēja un formāla. Pieņemot lēmumu par konkrētiem palīdzības veidiem, jāņem vērā saņēmēju vajadzības.
- **Tehnoloģisko risinājumu** izmantošana brīvprātīgā darba organizēšanā

Dzīve ar COVID-19 (COVIDzīve):
Novērtējums par koronavīrusa izraisītās krīzes
pārvarēšanu Latvijā un priekšlikumi sabiedrības
noturībai nākotnē

Pilsoniskā līdzdalība krīzē: *#paliecmājās*
(*#vieglipalīdzēt*) brīvprātīgo kustības
analīze COVID-19 pandēmijas pirmā viļņa
laikā